

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

STARPNOZARU IZGLĪTĪBAS
INOVĀCIJU CENTRS
LATVIJAS UNIVERSITĀTE

Kā identificēt skolotāju profesionālās pilnveides vajadzības 21.gs prasmju mācīšanai?

ERAF "Informācijas sistēmu modelēšanas principu piemērošana strukturētai un mērķtiecīgai kompetenču pārvaldībai"

Dr. Dace Namsone

Rīga, 27.01.2020.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

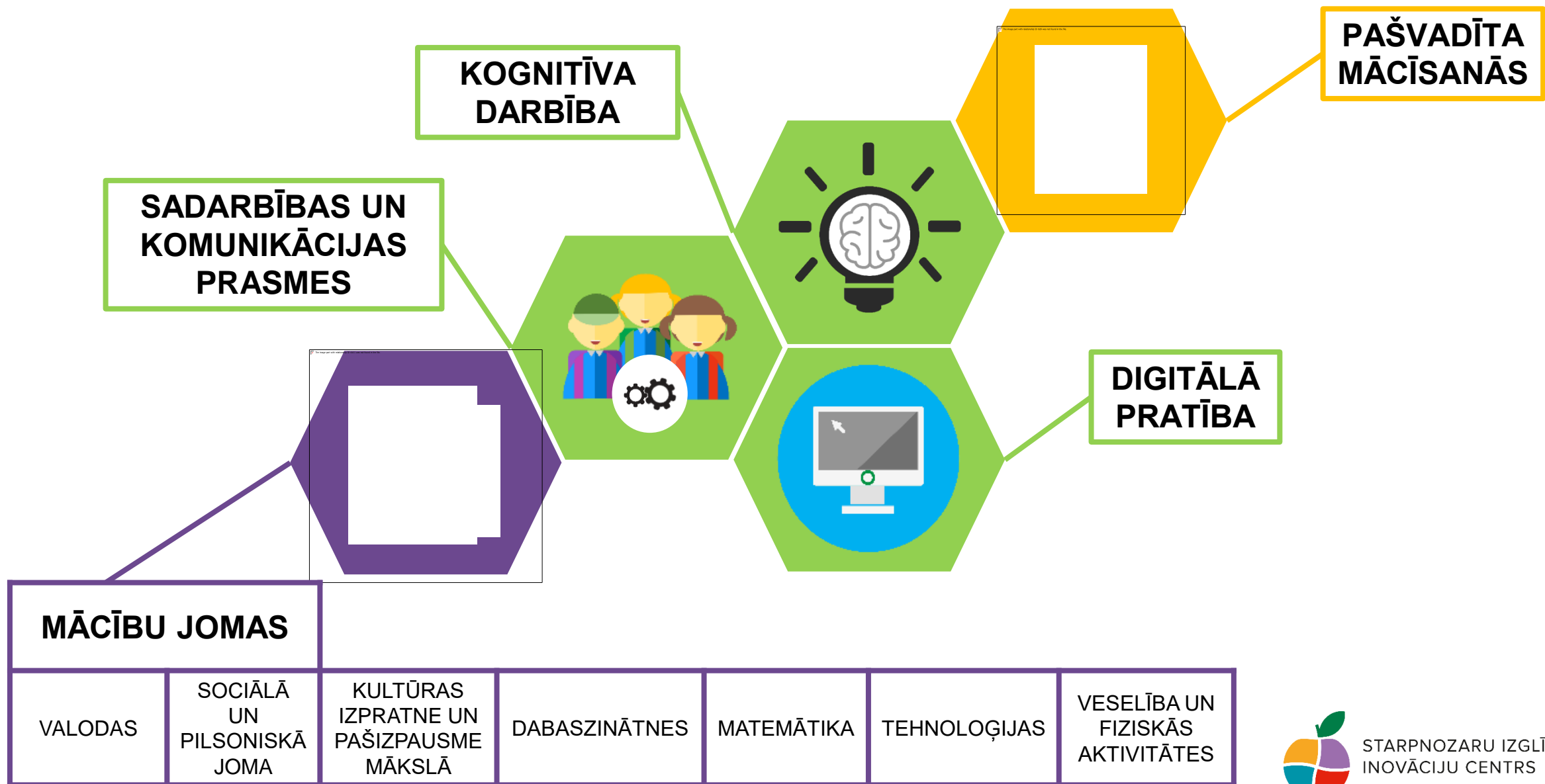

BDA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

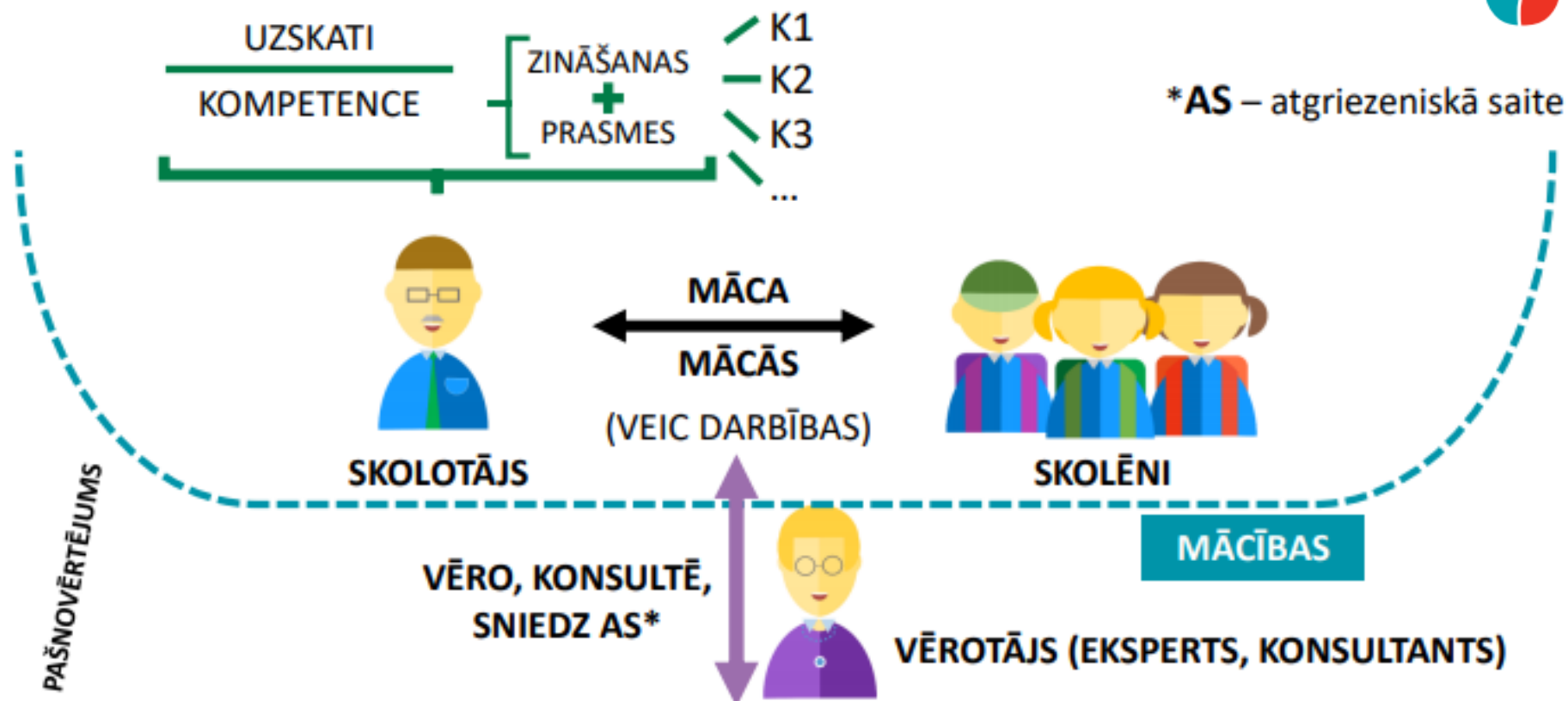
SKOLOTĀJS MĀCA 21.GS. PRASMES

Theoretical framework

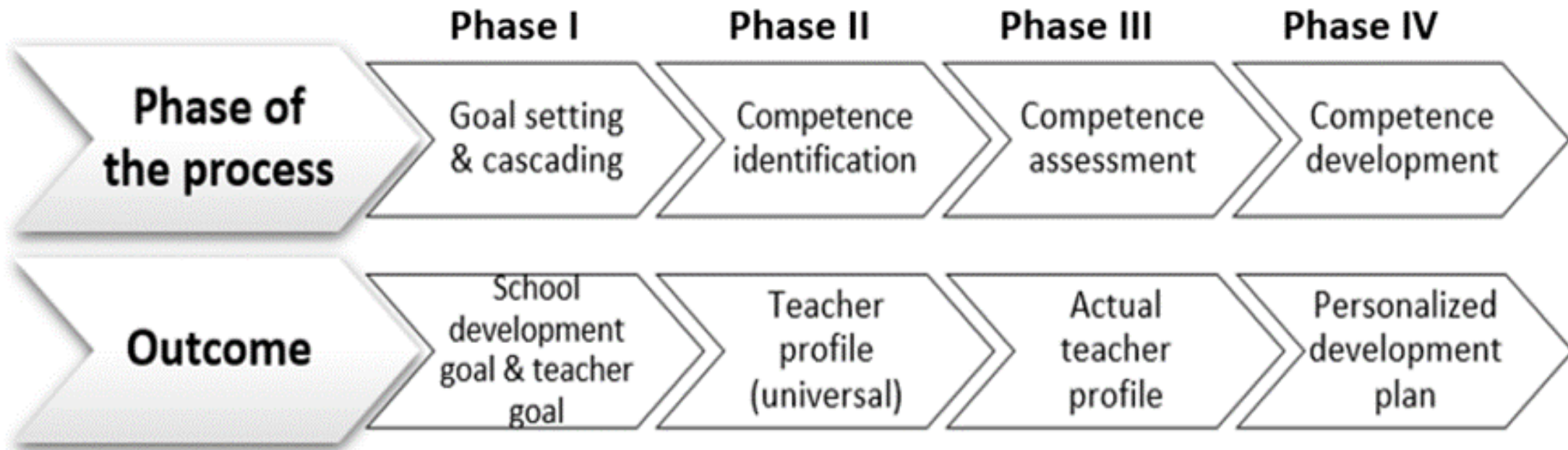
The Framework of Teacher Performance Assessment to Support Teaching 21st Century Skills (designed by the authors; Bertule et al., 2019)

Categories		II 1	II 2	II 3
		Planning	Teaching	Classroom environment
IA 1	Student self-regulation	1.1. Learning goals	1.2. Metacognitive skills	
IA 2	Student cognitive activation	2.1. Learning tasks for cognitive depth	2.2. Classroom discourse	
IA 3	Student collaboration	3.1. Learning tasks for collaboration	3.2. Student collaboration	
IA 4	Leveraging digital	4.1. ICT tools	4.2. Meaningful ICT usage	
IB 5 IB 6	Teacher techniques, basic skills	5.1. Lesson design	5.2. Teaching techniques	5.3. Differentiation, personalization, support
		6.1. Curriculum	6.2. Feedback to students	

PIEMĒRS	Skolotāja profesionalitātes līmenis	MĒĢINA, SĀK	TUVU REZULTĀTAM	PRASMĪGS, LIETPRATĪGS	EKSPERTS
Prasme vadīt tādu mācību procesu, kas veido skolēna kompetenci					
Mācīšanās vadīšana					
1.1. Mācīšanās mērķu (SR**) skaidrība Mērķa formulējums Skolēnu sapratne	<ul style="list-style-type: none"> Informē par tēmu, kas tiks aplūkota stundā, bet netiek formulēts stundas mērķis. ... Skolēns nezina, kas stundā jāiemācās. 	<ul style="list-style-type: none"> Formāli pasaka stundas mērķi (SR**) skolēnam vai/un snieguma kritērijus. ... Skolēns dzird/redz stundas mērķi, bet nav precīzi skaidrs, kas ir svarīgākais un kas īsti jāiemācās. 	SR** ir formulēts atbilstoši laba mērķa kritērijiem (skaidrs, izmērāms, būtisks, atbilstošs, sasniedzams noteiktajā laikā). ... Skolēns dzird precīzu mērķi, bet viņam var būt dažas neskaidrības.	Izvirza labi noformulētu SR** (atbilstoši visiem kritērijiem) un/vai snieguma kritērijus skolēniem saprotamā valodā. ... Skolēni saprot, kas stundā jāiemācās.	Iesaista skolēnus SR** un/vai snieguma kritēriju formulēšanā, precizēšanā, korigēšanā. Skolēni piedalās mērķa formulēšanā.

Phases of the competence management process

THE SCHOOL OF OWLS

SCHOOL GOAL: STUDENTS ARE ABLE TO SOLVE PROBLEM-BASED TASKS

Vēlamais profils

Atbilstība skolas mērķim – izziņas darbības aktivizēšana		TEACHER SKILLS		
Produktīvs uzdevums 2.1.	Iesaistīšana domāšanā, sarunā 2.2.	Stundas struktūra, metožu izvēle 4.1.	Metožu tehnika, klasvadība 6.1. a	Izvēlētā satura skaidrība 6.2.
3	3	2	2	2

Skolotāju sniegums pret izvēlētajiem kritērijiem vērotajās stundās 2018. X

Skolotāja/-s	Mācību priekšmets /vecumposms	Atbilstība skolas mērķim		Skolotāja		
		Produktīvs uzdevums	Iesaistīšana produktīvā sarunā	Stundas struktūra, metožu izvēle 4.1.	Metožu tehnika, klasvadība a 6.1.	Izvēlētā satura skaidrība 6.2.
Sandra Smilga	M 1-4	1	3	2	1	Nav datu
Vita Vanaga	Lx 1-4	3	3	3	3	Nav datu
Maija Meža	Dz 1-4	1	2	2	1	Nav datu
Gita Gulbe	M 1-4	1	3	2	3	Nav datu
Ieva Irbe	M 1-4	2	3	1	3	Nav datu
Aiva Ābele	Dz 1-4	1	3	3	3	Nav datu

Es jau to zinu ... Es jau tā daru ...

Vai tas, ko es zinu, ir tas, ko es daru?

Situācija un pētāmā problēma

Dažādi pētījumi (TALIS etc.) uzrāda «gap» starp vēlamo un esošo skolotāju sniegumā - skolēni stundās/skolotāji...; skolu vadītāji/skolotāji u.c.

Individuāla skolotāja līmenī

Saistīts ar sevis izvērtēšanas, refleksijas prasmju nepietiekamību, šādas prakses neesamību skolās

Risinājumi - Ārējais vērtētājs: spriedums/ salīdzinājums ar pašnovērtējumu, datos balstīti pilnveides risinājumi

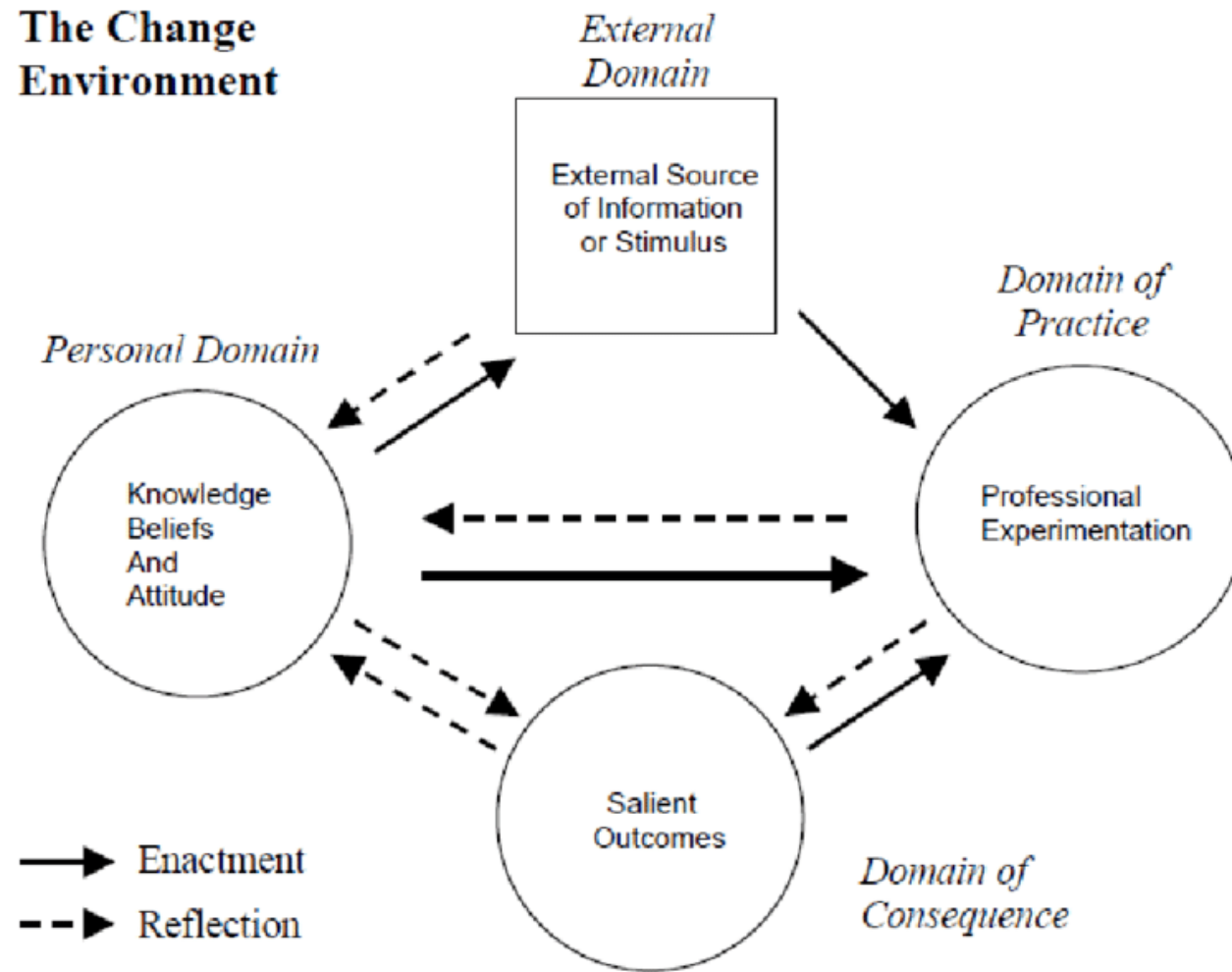
Skolas vadības, PP īstenotāju līmenī

Plānojot un veidojot PP, kā izzināt, kas tieši ir konkrētajam skolotājam jāapgūst, lai PP būtu efektīva?

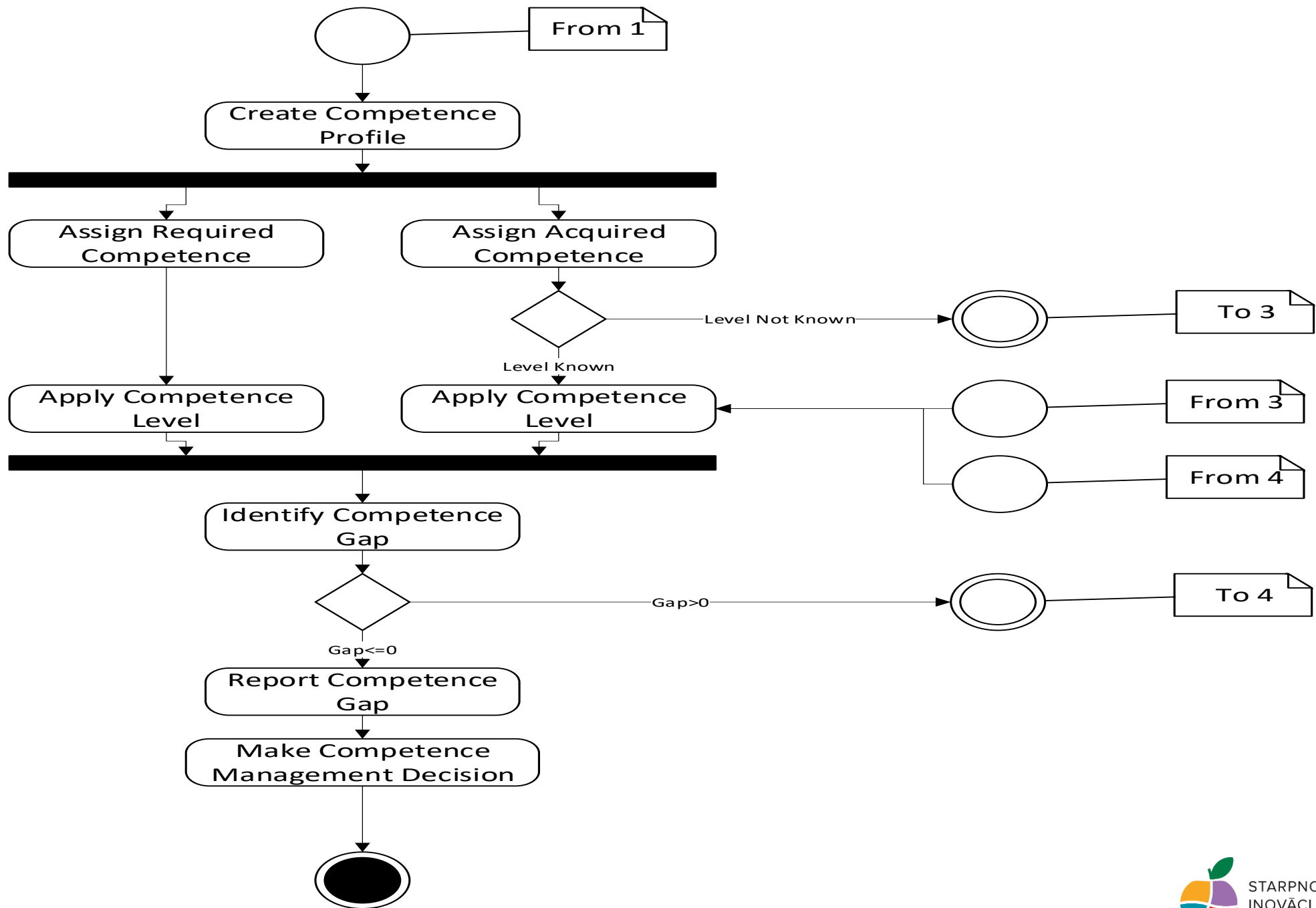
Interconnected Model of Professional Growth

(Clarke and Hollingsworth 2002)

Pētījuma jaut[ājumi

- *Kā noteikt zināšanu un pašnovērtējuma «gap» un profesionālās pilnveides vajadzības, izmantojot TQ instrumentu?*
- *Kādu papildus informāciju tas var dot dažādu skolotāju grupu profesionālās attīstības vajadzību noteikšanai?*

***Kā individuāla skolotāja līmenī var noteikt
«competence gap» un profesionālās pilnveides
vajadzības?***

Jautājums 7

Nav vēl atbildēts

Maksimālais
punktu skaits 4,00

▼ Karogot
jautājumu

⚙ Rediģēt
jautājumu

P_R_1

Lūdzu, izvēlieties vienu sev vistipiskāko rīcību, kā Jūsu skolēni uzzina stundas mērķi!

Izvēlieties vienu:

- A. Pasaku, ko šodien stundā darīsim.
- B. Veidoju sarunu ar skolēniem, rosinot domāt, ko par šo tēmu mums vajadzētu apgūt, kāpēc tas ir svarīgi, un kopīgi formulējam mērķi.
- C. Pasaku, ko stundas beigās skolēns zinās un spēs izdarīt vai kāds būs labs sniegums.
- D. Pasakot, ko stundas beigās zinās, prātīs, īpaši piedomāju, kā to varēs konstatēt un lai tas ir skolēniem pateikts saprotami.
- E. Pasaku, par ko būs stunda.

- TQ
- pilnveidotie testi aptver 5 blokos 27 jautājumus, no kuriem 13 ir zināšanu jautājumi (T) un 14 – rīcības izvērtējuma jautājumi (TQ).
- *“Designing & piloting online tests as part of a teacher competence assessment” (Butkēviča, Dudareva, Namsone, Zandbergs, Čakāne, Bērtule. SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION Proceedings of the International Scientific Conference. Volume V, May 24th -25th, 2019. 333-343).*

METHODOLOGY

Selected criteria from category-criteria framework for teaching performance to develop 21st century skills

Criteria	Support to students' self-directed learning		Students cognitive activation		Teacher techniques, basic skills			
	1.1. Learning goals	1.2. Metacognitive skills	2.1. Learning tasks for cognitive depth	2.2. Classroom discourse	5.1. Lesson design	5.2. Teacher techniques	5.3. Differentiation, personalization, support	6.2. Feedback to students
Lesson observation	X	X	X	X	X	X	X	X
TQ knowledge	–	–	X	X	X	–	X	X
TQ self-assessment	X	X	–	X	–	X	–	X

- Competence gap = vēlamais – reālais sniegums (eksperta vērtējums)
- Zināšanu gap = vēlamais – reālais sniegums testa T daļā
- Pašnovērtējuma gap = vēlamais – reālais sniegums Q daļā
/required – acquired, actual /

Required teacher competence profile	
Acquired (actual) teacher Y competence profile	Performance in practice
	Performance of knowledge

IA2 Student cognitive activation	
Learning tasks for cognitive depth 2.1.	Classroom discourse 2.2.

3	3
1	2
3	3+

Performance level
Competence gap against each profile categories
Development need

1 (IA)
2 (IA)

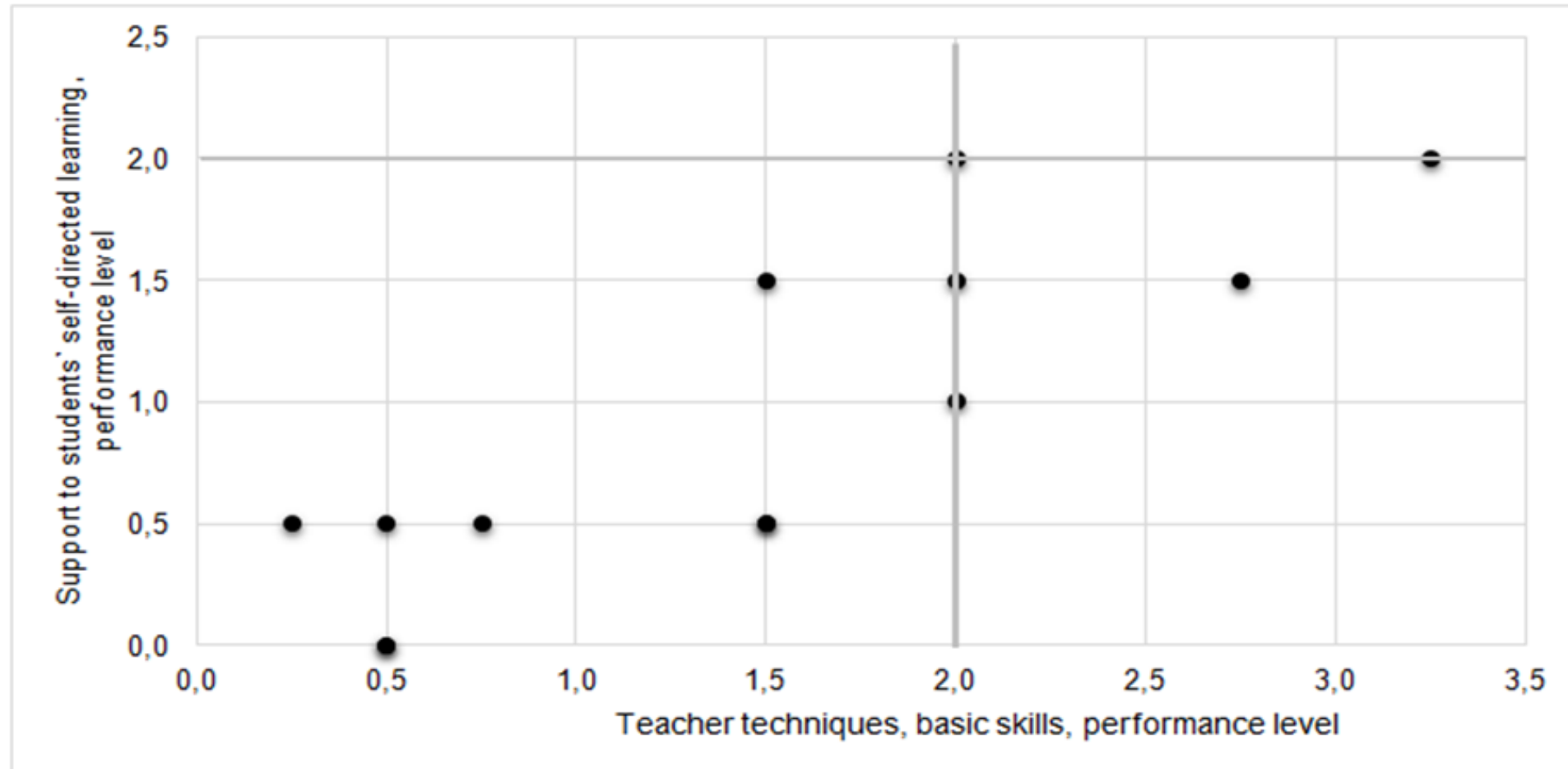
To reach level 2

- ***Kā datus izmantot skolā vai pašvaldībā?***

RESULTS: lesson observation and analysis

The individual teacher (N=11) performance level in school 04_s: dimensions of teacher techniques, basic skills and support to students self-directed learning

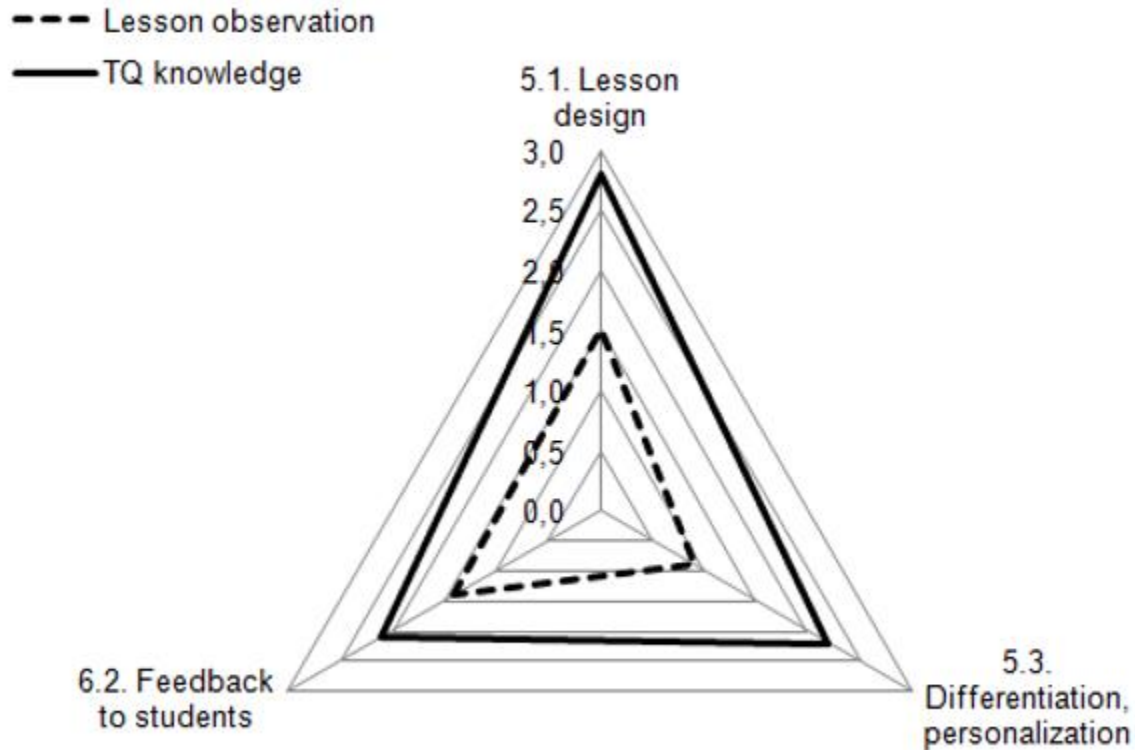
Skola X

**Student cognitive
activation**

Gap 0-1 level	1	1
Gap 2-3 levels	3	5
	Gap 2-3 levels	Gap 0-1 level

«Basic»

RESULTS: The knowing – doing gap

Gap between performance level in teaching/learning process and teachers` knowledge (school 04_s)

Criteria	Students cognitive activation		Teacher techniques, basic skills		
	2.1.	2.2.	5.1.	5.3.	6.2.

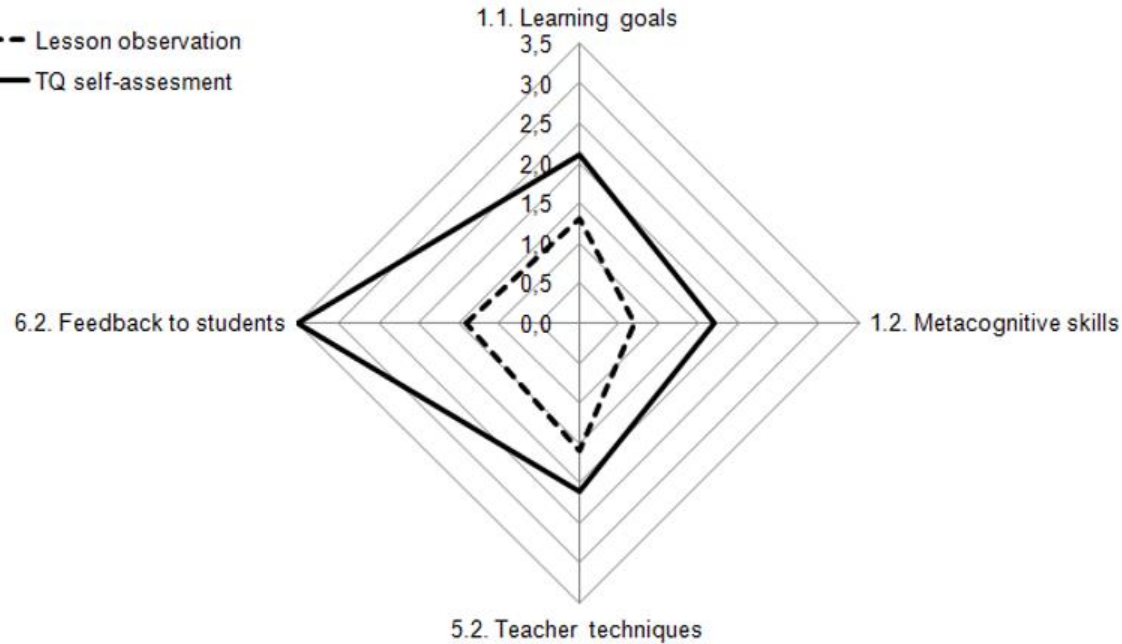
School code

02_u	2.2	0.1	0.5	0.8	0.7
03_t	–	–	1.7	0.7	1.2
04_s	–	–	1.3	1.3	0.7
05_r	2.3	0.2	0.4	1.7	1.3
06_p	–	–	0.3	0.0	1.0
07_n	–	–	0.8	0.3	0.8
08_z	–	–	0.5	0.3	0.8

RESULTS: The self-assessment gap

--- Lesson observation
 — TQ self-asesment

Gap between performance level in teaching/learning process and teachers` opinion about his/her typical performance level (school 04_s)

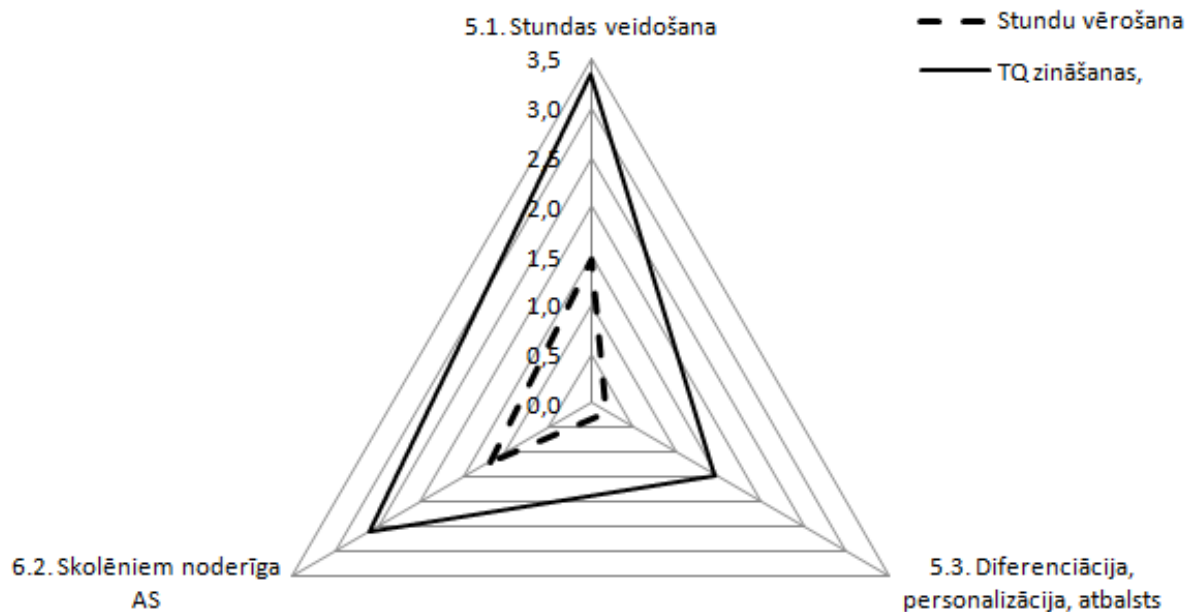
Criteria	1.1.	1.2.	2.2.	5.2.	6.2.
----------	------	------	------	------	------

School code

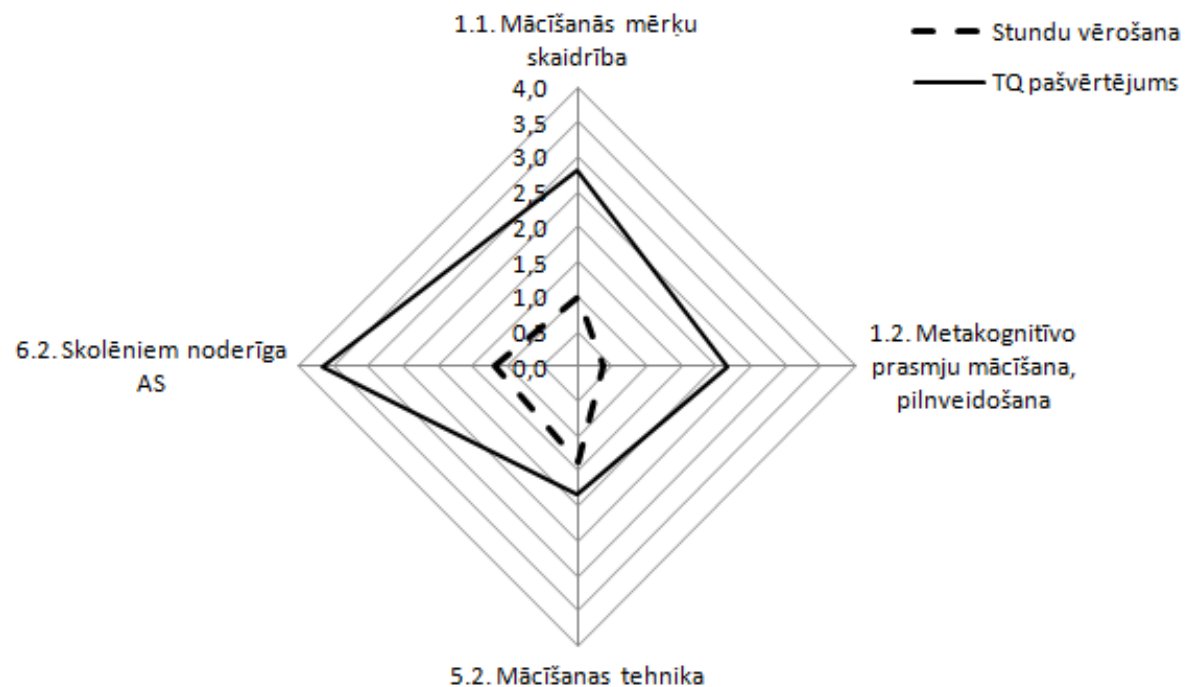
02_u	–	–	1.9	0.4	2.3
03_t	1.7	1.6	–	0.4	2.4
04_s	0.8	1.0	–	0.5	2.1
05_r	–	–	1.2	1.4	2.0
06_p	0.9	1.9	–	0.7	1.6
07_n	2.4	1.5	–	0.3	1.5
08_z	1.0	1.5	–	-0.1	1.8

SKOLA 03_t

Stundu vērošanas un TQ zināšanu jautājumu rezultātu atšķirības

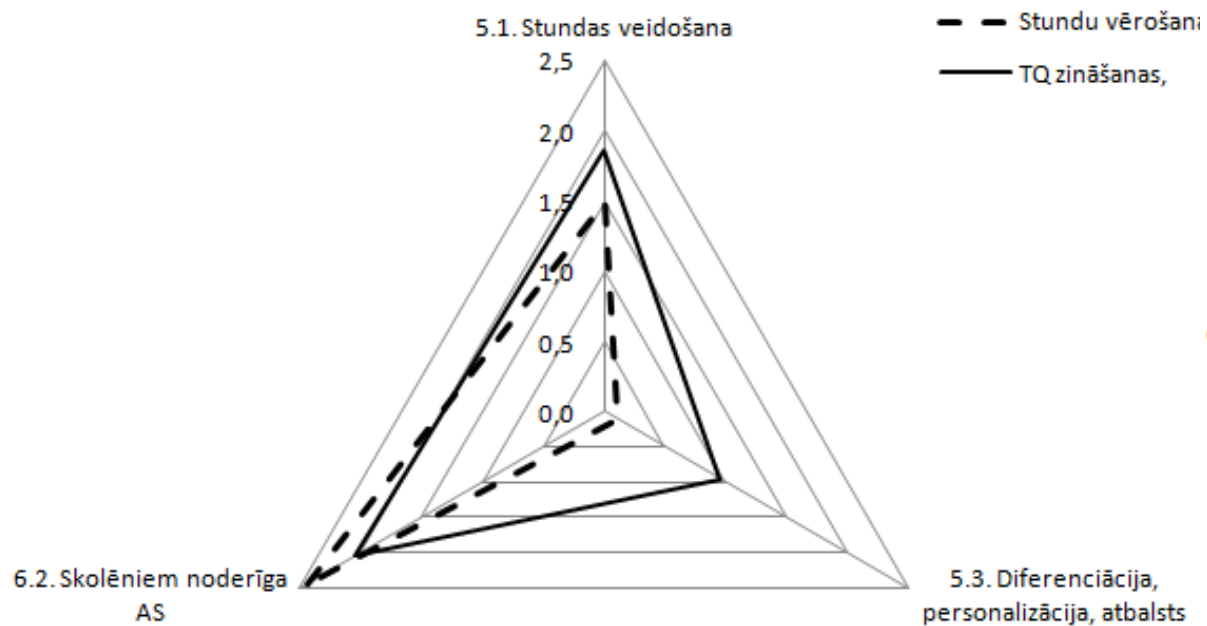

Stundu vērošanas un TQ pašvērtējuma jautājumu rezultātu atšķirības

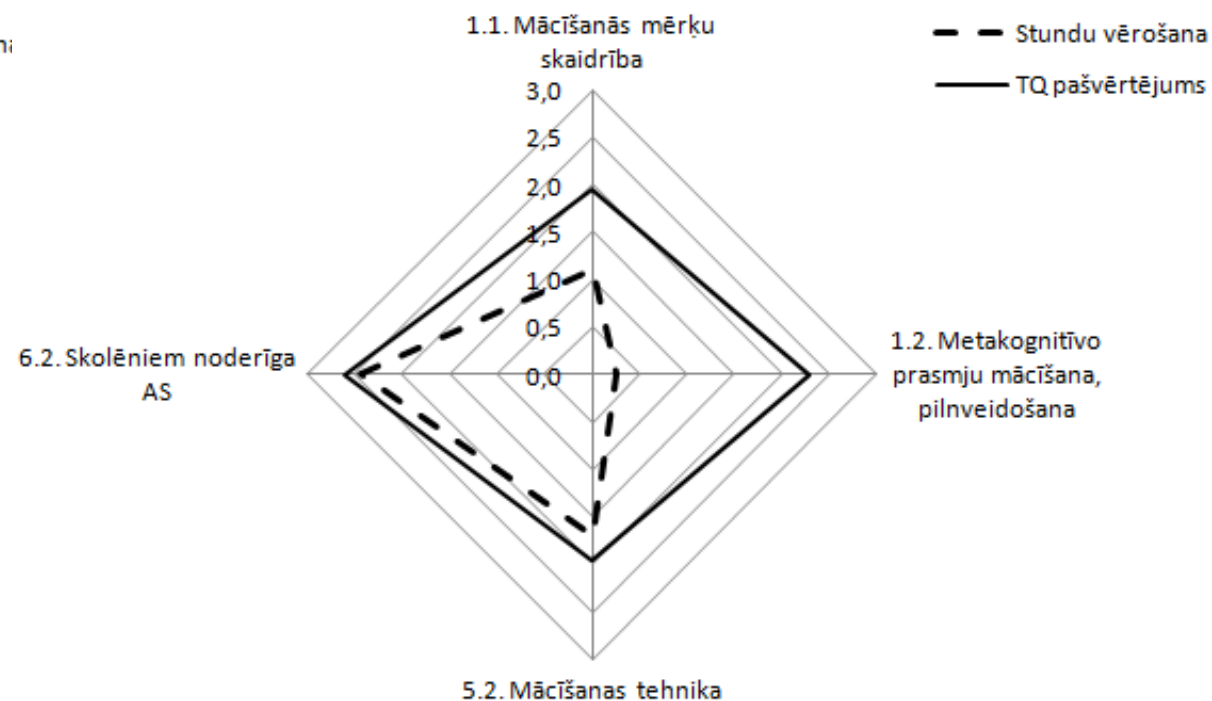

SKOLA 06_p

Stundu vērošanas un TQ zināšanu jautājumu rezultātu atšķirības

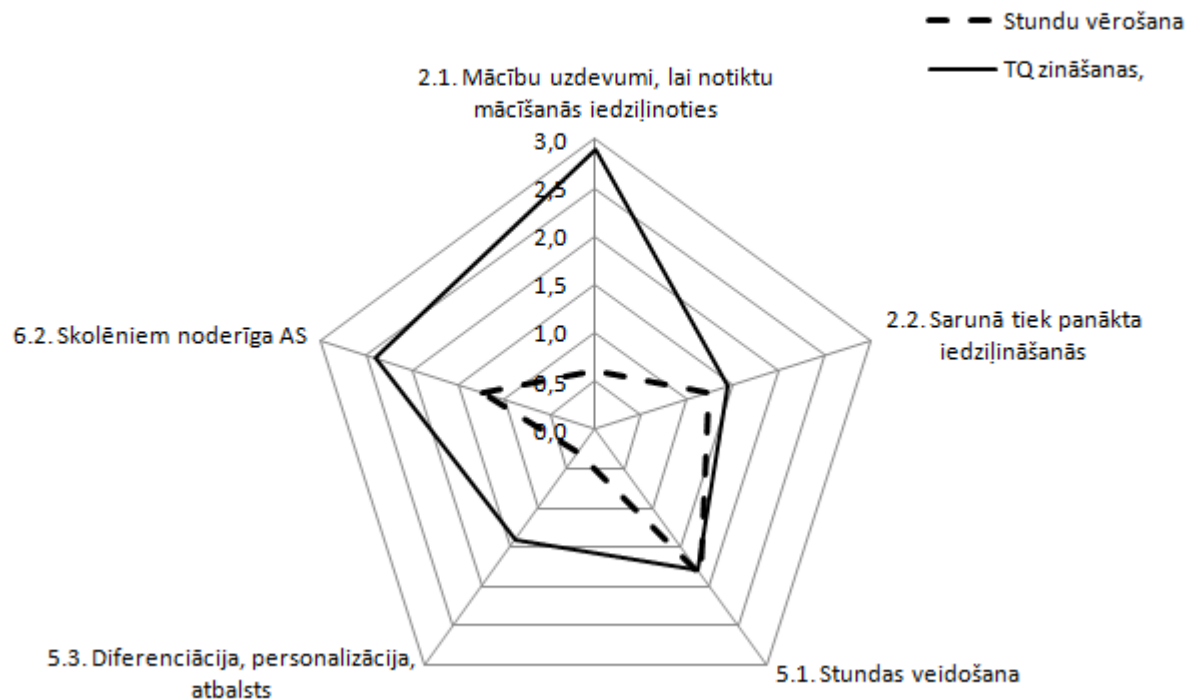

Stundu vērošanas un TQ pašvērtējuma jautājumu rezultātu atšķirības

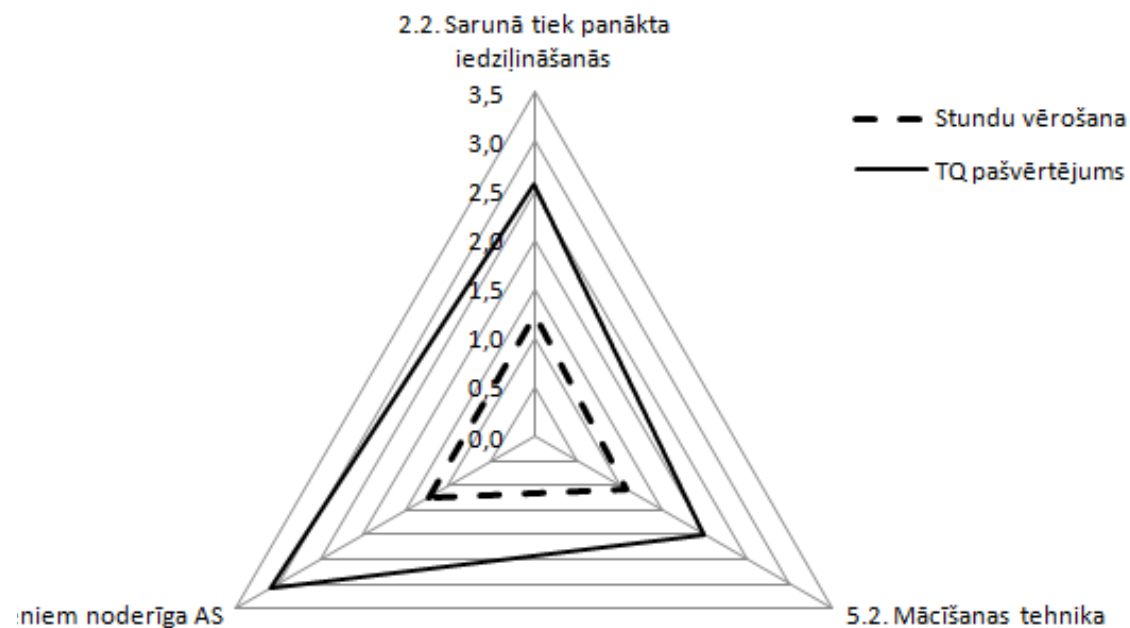

SKOLA 05_r

Stundu vērošanas un TQ zināšanu jautājumu rezultātu atšķirības

Stundu vērošanas un TQ pašvērtējuma jautājumu rezultātu atšķirības

Turpmākie pētījumi

- **ZP projekts 2020.-2022.**
  - **«Inovatīvi risinājumi skolotāju kompetenču vērtēšanai personalizētas mācīšanās vajadzībām»**

References

- Bertule, D., Dudareva, I., Namsone, D., Čakāne, L., Butkēviča, A. (2019). *Framework of Teacher Performance Assessment to Support Teaching 21st Century Skills*. Manuscript submitted for Proceedings for International Technology, Education and Development (INTED).
- Campion, M. A., Fink, A. A., Ruggeberg, B. J., Carr, L., Phillips, G. M., Odman, R. B. (2011). *Doing competencies well: Best practices in competency modeling*, *Personnel Psychology*, 64(1), 225-262.
- Cauglan, S., Jiang, H., (2014). *Observation and Teacher Quality: Critical Analysis of Observational Instruments in Preservice Teacher Performance Assessment*, *Journal of Teacher Education*. 65 (5), 375 – 388.
- Danielson, C. (2013). *The Framework for Teaching Evaluation Instrument*, Instructionally Focused Edition.
- Farr, S. (2010). *Teaching as Leadership: the Highly Effective Teacher's Guide to Closing the Achievement Gap*, Jossey-Bass, USA.
- Kunter, M. (2013). *Cognitive Activation in the Mathematics Classroom 25 and Professional Competence of Teachers*, *Mathematics Teacher Education* 8, New York: Springer Science+Business Media.
- Lipowsky, F., Rzejak, D. (2012). Lehrerinnen und Lehrer als Lerner - Wann gelingt der Rollentausch? Merkmale und Wirkungen effektiver Lehrerfortbildungen. *Schulpädagogik heute*, 5(3), pp. 1–17.
- Namsone, D., Čakāne, L., Volkinšteine, J., Butkēviča, A. (2018). *How to evaluate teachers 'performance and purposefully improve teachers' skills in Learning for Competence*. (University of Latvia & D. Namsone, Red.). LU Akadēmiskais apgāds. <https://doi.org/10.22364/ml>.
- Nieveen, N., Plomp, T. (2018). *Curricular and Implementation Challenges in Introducing Twenty-First Century Skills in Education*, In *Assessment and Teaching of 21st Century Skills*, Springer, Cham, 259-276.
- OECD. (2016). *Education in Latvia, Reviews of National Policies for Education*, OECD Publishing, Paris.
- Pecheone, R. L., Chung, R. R. (2006). *Evidence in Teacher Education. The Performance Assessment for California Teachers*. *Journal of Teacher Education*, 57 (1), 22 – 36.
- Takahashi, A. (2011). *Helping teachers work together to improve teaching & learning*. Retrieved from <http://www.LSAlliance.org>

ACKNOWLEDGEMENTS

This research is supported by the ERDF research project "The Application of Principles for Information System Modelling to Structured and Goal-Oriented Competence Management", agreement No. 1.1.1.1/16/A/252.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

STARPNOZARU IZGLĪTĪBAS
INOVĀCIJU CENTRS
LATVIJAS UNIVERSITĀTE

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

STARPNOZARU IZGLĪTĪBAS
INOVĀCIJU CENTRS
LATVIJAS UNIVERSITĀTE